

2. www.iso.org/sr

3. United Nations (UN): World Summit for Social Development. Report of the World Summit for Social Development. Document A/CONF. 166/9, 1995. Copenhagen Declaration on Social Development. 1995

Антошко Т.Р.
ассистент НТУУ «КПІ»

МЕЖДУНАРОДНЫЙ СТАНДАРТ СОЦИАЛЬНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ ISO 26000

В статье проанализированы особенности становления корпоративной социальной ответственности. Определены основные направления ее реализации. Определена необходимость становления стандарта корпоративной социальной ответственности. Рассмотрены основные составляющие стандарта корпоративной социальной ответственности.

Ключевые слова: корпоративная социальная ответственность, стандарт корпоративной социальной ответственности, ISO 26000.

Antoshko T.R.
assistance lecturer NTUU «KPI»

INTERNATIONAL STANDARD SOCIAL RESPONSIBILITY ISO 26000

The article analyzes the peculiarities of corporate social responsibility. Determining the main directions of its implementation. Identified the need to develop standards for corporate social responsibility. The main components of the standard of corporate social responsibility.

Keywords: corporate social responsibility, corporate social responsibility standard, ISO 26000.

Бойчук Н. Я.
старший викладач НТУУ «КПІ»
Войтов О.І.
студент ФММ НТУУ «КПІ»

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА В СФЕРІ ВУГІЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

У статті розглянуто проблеми вугільної галузі України та визначено основні причини її занепаду. Проаналізовано основні напрямки діяльності державної влади, щодо реформування діяльності підприємств та реструктуризації в цілому галузі. Обґрунтування державної підтримки та подальшої політики, а також сформульовано висновки щодо подальшого розвитку вугільної промисловості.

Ключові слова: реструктуризація, технічне переозброєння, лібералізація ринку вугільної продукції, інноваційна політика.

Вступ. Актуальність даної теми є надзвичайною, оскільки до найсерйозніших загроз національним інтересам та національній безпеці в процесі інтеграції України у світове політичне, економічне та правове середовище віднесено неефективність використання паливно-енергетичних ресурсів.

На даний час, країна намагається вийти з економічної кризи, та відновити стабільність розвитку всіх галузей господарювання, що неможливе без застосування інноваційних методів управління та впровадження нових техніко-технологічних рішень. Серед тих причин що спричинили економічну кризу і до цього часу втримують країну на даному застійному етапі є низька активність іноземних інвесторів на ринку. Держава до цього часу мало підтримує інноваційну політику, а вона є невід'ємною при залученні іноземного капіталу.

Питанням розробки теорії управління науково-технічним прогресом, інноваціями, реструктуризації у вугільній галузі присвячені роботи багатьох вчених: О.М.Алимова, В.Н.Амітана, О.І.Амоші, Я.Г.Берсуцького, І.А.Бланка, Н.Ю.Брюховецької, І.Р.Бузько, В.М.Геєця, В.І.Гринчуцького, П.В.Єгорова, А.І.Кабанова, Н.Й.Коніщевої, В.І.Ландика, О.О.Лапко, А.Ф.Мельник, О.В.Савчука, Н.С.Сургая, В.В.Христіановського, О.І.Чилікіна М.Г.Чумаченка, Ю.П.Яценка та інших.

Постановка задачі. Роль вугільної галузі у забезпеченні енергетичної безпеки держави надзвичайна і на даному етапі розвитку потребує державної підтримки. Стабільний рівень функціонування вугільної промисловості закладає основу для функціонування багатьох галузей народного-господарства. Найбільше потрібно приділити увагу плануванню процесу видобування та реструктуризації. Ключовою складовою успіху має стати досконале вивчення зовнішніх і внутрішніх чинників, що панують в галузі, і на основі отриманої комплексної картини розробка стратегічного плану. Мета статті – дослідження положення вугільної галузі на ринку, визначення методичних підходів та практичних рекомендацій щодо інноваційної діяльності держави у вугільній промисловості.

Результати дослідження. Вугільна промисловість України зосереджена в Донецькому, Львівсько-Волинському і Дніпровському басейнах. Найбільші поклади коксівного вугілля найвищої якості залягають у Донецькій області, а антрациту - у Луганській. Однієї із причин високої собівартості кам'яного вугілля Донбасу є більше глибоке залягання шарів і мала їхня потужність. Основним районом залягання бурого вугілля в Україні є Дніпровський басейн. Буре вугілля в порівнянні з кам'яним відрізняється невисокою теплотворністю, крихкістю, значною зольністю, досить високим утримуванням сірки й в окремих родовищах - надмірною зволоженістю. Останнім часом падає рівень видобутку вугілля в зв'язку з недостатньою увагою до питань капітального будівництва, проведення виробок, отже,

підготовки нових горизонтів і нової лінії очисних вибоїв. На тлі значного збільшення останнім часом виділених державних коштів на капітальне будівництво (з 310 млн. грн. у 2002 р. до 553 млн. грн. - у 2005 р.) на шахтах області фактично не зростають фізичні обсяги робіт. Основні проблеми, що негативно впливають на роботу шахтобудівного комплексу, зумовлені несвоєчасним та не в повному обсязі фінансуванням будівництва, низьким рівнем заробітної плати. Економічні передумови, що склалися в цілому у галузі, створили передумови для розробки одного з варіантів концепції розвитку вугільної галузі, яка базується на реформуванні вугільної промисловості (реконструкція, технічне переозброєння, санація існуючого шахтного фонду, будівництво нових шахт).

Загальний обсяг запасів вітчизняного вугілля становить близько 117,5 млрд. тонн, з них промислових на діючих шахтах - 6,5 млрд. тонн, з яких майже 3,5 млрд. тонн - енергетичне вугілля. Україна за обсягами видобутку вугілля належить до першої десятки провідних країн світу, але значно поступається більшості з них за економічними показниками вугледобувного виробництва. Продуктивність праці в декілька разів нижча порівняно з Росією, Німеччиною, Польщею і в десятки разів нижча, ніж у США, Канаді, Австралії, Південно-Африканській Республіці. Переважна більшість вугільних шахт та розрізів є збиткові.

Впродовж 1991-2007 років виробнича потужність вугледобувних підприємств зменшилася з 192,8 млн. до 91,5 млн. тонн в рік. Майже 96 відсотків шахт більше 20 років працюють без реконструкції. Дві третини основного стаціонарного устаткування відпрацювало нормативний термін експлуатації і потребує негайної заміни. Питома вага вугледобувних механізованих комплексів та прохідницьких комбайнів сучасного технічного рівня становить лише третину, а нових навантажувальних машин і стрічкових конвеєрів – близько 15 відсотків. На шахтах, що розробляють крутоспадні пласти, майже 60 відсотків загального обсягу вугілля видобувається з використанням відбійних молотків.

Незважаючи на значну складність ведення гірничих робіт в Україні, вугілля є єдиним власним енергоносієм, на базі якого наша держава може гарантувати свою енергетичну незалежність та безпеку. Альтернативи розвитку власної вугільної промисловості не існує. Враховуючи це, енергетичною стратегією України на період до 2030 року і дальшу перспективу передбачено(за базовим сценарієм розвитку галузі) збільшення обсягів видобутку вугілля у 2012 році до 90,9 млн. тонн, у 2015 році – до 110,3 млн. тонн, у 2030 році – відповідно до 130,0 млн. тонн.

Для втілення до життя відповідної стратегії Міністерством вугільної промисловості України було розроблено значна кількість проектів, одним з таких є Концепція реформування вугільної галузі(2008 рік). Основними напрямками її впровадження є:

- Удосконалення нормативно-правового поля;
- Удосконалення системи управління галуззю;
- Розбудова внутрішнього ринку вугілля, оптимізація ціноутворення;

- Реформування відносин власності;
- Оптимізація економічних пропорцій;
- Розвиток шахтного фонду, технічної бази виробництва, відновлення людського потенціалу.

Однак незважаючи на постійну увагу держави до даної галузі залишаються проблеми які потребують вирішення. Так було прийнято Програму економічних реформ України на 2010-2014 рр. (реформа вугільної галузі), основними цілями якої є створення економічно-ефективної, беззбиткової галузі, що забезпечує економіку сировиною за конкурентними на світовому ринку цінами, забезпечує ефективний перерозподіл вивільнених трудових ресурсів в інші галузі економіки.

Реформа має пройти в три етапи і індикаторами успіху мають стати: приватизація 100 % потенційно рентабельних підприємств до 2014 р.; скорочення субсидування собівартості державних вугільних підприємств галузі на 80 % до 2014 р. і збільшення видатків на соціальну адаптацію, при збереженні загального обсягу підтримки галузі на рівні, що не перевищує рівень 2009 р.

Висновки. Отже основні завдання реформування та діяльності в вугільній галузі полягають у знаходженні стимулів до зниження витрат через наявну систему державної підтримки підприємств галузі (компенсацію витрат); низькі темпи приватизації й відсутність кроків щодо закриття вироблених або збиткових шахт, що призводить до браку інвестиційних ресурсів для здійснення технічної модернізації шахт.

Головними кроками в даному напрямку має стати: лібералізація ринку вугільної продукції та механізмів збуту й ціноутворення; приватизація життєздатних підприємств галузі; удосконалення механізму державної підтримки; реструктуризація безнадійно збиткових шахт; забезпечення здатності ринку ефективно перерозподіляти робочу силу.

Перелік посилань

1. Кабмін скоротить витрати на вугільну промисловість і сільське господарство. [Електронний ресурс]. - Режим доступу до сайту: <http://www.zaxid.net/newsua/2010/7/8/94725/>
2. Офіційний сайт міністерства вугільної промисловості України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до сайту: <http://www.mvp.gov.ua/mvp/control/uk/index>
3. Вугільна промисловість України: значення для енергобезпеки, поточний стан і перспективи розвитку. [Електронний ресурс] – Режим доступу до сайту: <http://who-is-who.com.ua/bookmaket/pek2008/8/4/4.html>

The problems of coal industry of Ukraine and certainly principal reasons of its decline are considered in the article. Basic directions of activity of state power are analysed, in relation to reformation of activity of enterprises and restructuring on the whole of industry. Ground of state support and subsequent policy, and also conclusions are formulated in relation to subsequent development of coal industry.

Keywords: restructuring, technical rearmament, liberalization of market of coal products, innovative policy.

Бойчук Н.Я.

старший викладач НТУУ «КПІ»

Мартинова К.Л.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

РОЗВИТОК ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

У статті досліджено сучасний стан транскордонного співробітництва в Україні, проведено аналіз теоретичних і методологічних засад цієї проблеми. Описана основна форма здійснення транскордонної діяльності – євро регіон. Вказані переваги нашої держави, які необхідно розвивати. Розроблено опис найголовніших недоліків цієї галузі та запропонований механізм їх ліквідації.

Ключові слова: транскордонне співробітництво, євро регіон.

Вступ. Україна – держава зі сприятливими для підприємництва територіями, які багаті на природні, науково-технічні, трудові та інші ресурси. Вона має вигідне геополітичне розташування, маючи спільні кордони з основними членами і кандидатами на вступ до ЄС, водночас межуючи з Росією, Білоруссю, Молдовою, Туреччиною. Саме цей потенціал з урахуванням вітчизняного досвіду та при залученні кращих європейських практик можна якісно використовувати для повноцінного розвитку національного підприємництва. Серед вітчизняних та іноземних науковців вагомий внесок у дослідження проблем транскордонного співробітництва зробили П.Ю.Беленький, О.К.Вишняков, С.М.Гакман, М.І.Долішній, Є.Б.Кіш, М.О.Лендшел, Ю.В. Макогон, Н.А.Мікула, О.Ф.Михайленко, В.Є.Новицький, І.Блаттер, В.Дентерс, В.Мальхус, П.Маскелл, М.Перкманн. Аналіз представлених у літературі концепцій дозволив оцінити проблему транскордонного співробітництва та зробити висновок, що існують задачі в цій сфері економіки, які потребують вирішення та вдосконалення.

Постановка задачі. Метою статті є висвітлення результатів наукового дослідження, теоретичного обґрунтування та освітлення можливих варіантів розвитку транскордонного співробітництва. Для досягнення поставленої мети були поставлені такі завдання: проаналізувати результати попередніх досліджень; дослідити та узагальнити основні проблеми, а також чинники та необхідні умови для ефективного функціонування механізмів транскордонного співробітництва; визначити та конкретизувати роль держави в цьому процесі. У даній статті був використаний метод системного підходу, метод порівняльного аналізу й синтезу.